ΑΡ./ΗΜ.:ΔΕΑΔ/3946/10.9.2009

ΠΡΟΣ: Γενικό Γραμματέα
Υπουργείου Ανάπτυξης

Περίληψη : Παράβαση 2009/2195 – Οδηγία 2003/54 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας – Προειδοποιητική επιστολή

Σχετικά : α) Το από 14.07.2009 έγγραφο της Δ/νσης Δημοσίων Σχέσεων και Διεθνών Δραστηριοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης
β) Το από 7.08.2009 έγγραφό σας, περί νέας προθεσμίας απάντησης

Σχετικά με όσα αναφέρονται στην ως άνω Προειδοποιητική Επιστολή επισημαίνονται τα ακόλουθα:

*Α. Νομικός, Λογιστικός και Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δικτύων Διανομής*

1. Ως γνωστόν, με τις διατάξεις του άρθρου 22 ν. 3426/2005 προβλέφθηκε ότι ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ) θα αναλάβει από την 01.07.2007 και τη διαχείριση του δικτύου διανομής, ενώ η κυριότητα του δικτύου αυτού θα παραμείνει στη ΔΕΗ ΑΕ. Για το σκοπό αυτό, θα έπρεπε να γίνει κατάλληλη τροποποίηση του καταστατικού του ΔΕΣΜΗΕ και αλλαγή της επωνυμίας του σε ΔΕΣΔΗΕ ΑΕ, κατά τρόπο ώστε να αποδίδεται ο ρόλος του ως συνδυασμένου διαχειριστή μεταφοράς και διανομής. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου ορίσθηκε ότι η ΔΕΗ ΑΕ εξακολουθεί να ασκεί τις δραστηριότητες της διαχείρισης του δικτύου διανομής και για το σκοπό αυτό της χορηγήθηκε εκ του νόμου προσωρινή άδεια λειτουργίας με διάρκεια μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάληψης των σχετικών αρμοδιοτήτων από την εταιρεία ΔΕΣΔΗΕ ΑΕ. Επισημαίνεται σχετικά ότι η ΔΕΗ ΑΕ τηρεί τις υποχρεώσεις λογιστικού και λειτουργικού διαχωρισμού σχετικά με τη δραστηριότητα του δικτύου διανομής, όπως προβλέπεται στις ειδικές επιμέρους διατάξεις του νόμου και συγκεκριμένα στα άρθρα 30 ν. 2773/1999 και 27 ν. 3426/2005.
2. Μετά τη θέσπιση των ανωτέρω διατάξεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της προσαρμογής προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/54/ΕΚ, μελετήθηκαν ενδελεχώς οι απαιτήσεις και προϋποθέσεις ανάληψης της **δραστηριότητας διαχείρισης του δικτύου διανομής** από τον ΔΕΣΜΗΕ, ο οποίος έχει 220 εργαζόμενους. Στο πλαίσιο αυτό προέκυψε ότι το μοντέλο που υιοθετήθηκε από το νομοθέτη αναμένεται να παρουσιάσει ουσιώδη προβλήματα αποτελεσματικής λειτουργίας. Ειδικότερα, προέκυψε ότι η δραστηριότητα της διανομής παρουσιάζει ιδιαιτερότητες σε σύγκριση με τη δραστηριότητα της μεταφοράς, καθώς είναι πολύ διεσπαρμένη γεωγραφικά, απασχολείται σε αυτήν μεγάλο πλήθος εργαζομένων (7.400 εργαζόμενοι) και περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία επιμέρους δραστηριοτήτων και τεχνολογιών, κατά τρόπο ώστε η επαρκής πληροφόρηση διακριτού από τον κύριο του δικτύου διαχειριστή του δικτύου διανομής και η αποτελεσματική άσκηση εποπτείας από αυτόν να καθίστανται πρακτικά αδύνατες, ενώ ο δυϊσμός του

Χαλκοκονδύλη 30, 104 32 Αθήνα, Τηλ.: 210 523 4604, Fax: 210 524 1300, e-mail: takis.athanasopoulos@dei.com.gr

επιλεγέντος μοντέλου θεωρήθηκε ότι θα εισάγει πρόσθετη γραφειοκρατία, πολυπλοκότητα στον χειρισμό των καθημερινών υποθέσεων αλλά και επιπλέον μη αναγκαίο κόστος. Κρίνεται έτσι αναγκαία η τροποποίηση των σχετικών διατάξεων, και η υιοθέτηση άλλου μοντέλου διαχωρισμού για το δίκτυο διανομής. Συγκεκριμένα εξετάσθηκε το μοντέλο της σύστασης ειδικής εταιρείας, 100% θυγατρικής της ΔΕΗ ΑΕ, η οποία θα έχει ως αρμοδιότητα συνολικά τα θέματα του δικτύου διανομής (κυριότητας και διαχείρισης). Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες τροποποιήσεις των διατάξεων του ν. 2773/1999 ως ισχύει, συμπεριλαμβανόμενων τροποποιήσεων διασφάλισης των δικαιωμάτων των εργαζομένων, και να ακολουθήσει η νομική διαδικασία σύστασης της θυγατρικής εταιρείας. Η λύση αυτή άλλωστε υιοθετείται από τις πρόσφατες διατάξεις του τρίτου ευρωπαϊκού ενεργειακού πακέτου.

3. Το **σχέδιο Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου** τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τη ΡΑΕ την 16.07.2008. Ωστόσο, όπως έχει ήδη επισημανθεί από τη ΔΕΗ και παλαιότερα (βλ. ενδεικτικά με αρ. πρωτ. Γ/ΔΝΣ/5078/30.10.2008 έγγραφο), κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο να οριστικοποιηθεί κατ' αρχήν το μοντέλο νομικού διαχωρισμού που θα εφαρμοσθεί, όπως προαναφέρθηκε, και μετά να οριστικοποιηθούν οι σχετικές διατάξεις.

4. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας νομικού διαχωρισμού της δραστηριότητας διανομής αποτελεί προτεραιότητα για τη διοίκηση της ΔΕΗ, η οποία είναι πρόθυμη για την παροχή κάθε αναγκαίας συνδρομής προκειμένου να ολοκληρωθεί σε σύντομο κατά το δυνατόν χρόνο η διαδικασία τροποποίησης του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, και περαιτέρω για την άμεση διεκπεραίωση των διαδικασιών που θα απαιτηθούν στη συνέχεια και εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της.

5. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επισημανθεί ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν παρατηρηθεί προβλήματα πρόσβασης τρίτων σε σχέση με το δίκτυο διανομής στην Ελλάδα, όπως άλλωστε αποδεικνύεται από το γεγονός ότι ήδη δραστηριοποιούνται κατά το τρέχον έτος δυναμικά εναλλακτικοί προμηθευτές. Η απουσία πρακτικής συμμετοχής στην λιανική αγορά προμήθειας κατά τα περασμένα έτη οφείλεται μάλλον σε λόγους που σχετίζονται με τις ανταγωνιστικές ηλεκτρικές δραστηριότητες και όχι σε κωλύματα ως προς την πρόσβαση τρίτων στο δίκτυο διανομής.

*Β. Υποχρεώσεις παροχής Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας*

1. Σε συμπλήρωση των όσων αναφέρονται στην υπόψη προειδοποιητική επιστολή (ιδίως στο τέλος της σελ.2 αυτής), επισημαίνονται ότι έχουν επίσης εκδοθεί και άλλες σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις, όπως η ΥΑ Δ5/ΗΛ/Β/Φ1Β/2467/2007 (ΦΕΚ Β' 2353/30.11.2007) Υπουργού Ανάπτυξης *σχετικά με τη Μεθοδολογία υπολογισμού του Ετήσιου Ανταλλάγματος για κάλυψη δαπανών παροχής ΥΚΩ*, που τροποποιήθηκε στην συνέχεια με την Δ5/ΗΛ/Β/Φ.1.Β/3018/οικ.7504/07.04.2009 (ΦΕΚ Β' 664/2009) νεότερη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, καθώς και η Δ5/Β/Φ.13/2037/οικ.9691/5.5.2009 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 932/18.05.2009) με την οποία καθορίσθηκε η μεθοδολογία επιμερισμού του Ετησίου Ανταλλάγματος για κάλυψη δαπανών ΥΚΩ.

2. Ως προς την αιτίαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι, καίτοι έχουν οριστεί ορισμένες ΥΚΩ (αυτές που περιγράφονται στο ΦΕΚ Β 1040/25.6.2007), δεν έχει οριστεί

πάροχος των ΥΚΩ, πρέπει με σαφήνεια πλέον η Ελληνική Δημοκρατία να διευκρινίσει ότι πάροχος των ΥΚΩ είχε οριστεί, ήδη με τους ιδρυτικούς νόμους της ΔΕΗ, η ίδια η ΔΕΗ (βλ. ν.1468/1950)[1].

Περαιτέρω δεν ήταν υποχρεωμένη η χώρα μας να διενεργήσει διαγωνισμό για την ανάθεση της αποστολής αυτής εκπλήρωσης των ΥΚΩ. Ειδικότερα όπως έχει γίνει δεκτό τόσο από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ)[2] όσο και από την ίδια την Επιτροπή, δεν είναι λογικό και δεν απαιτείται διαγωνισμός στις περιπτώσεις μονοπωλιακών καταστάσεων (βλ. το σχετικό ερμηνευτικό σημείωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναρτημένο σε:

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/implementation_notes/public_service_obligations_en.pdf, σελ.6, καθώς και το από 20.11.2007 – SEC(2007) 1514, έγγραφο της Επιτροπής).

3. Το κυριότερο όμως ζήτημα, το οποίο πρέπει η Πολιτεία να ρυθμίσει, είναι να προσδιοριστούν με ΥΑ, (η οποία πρέπει να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή[3]) και οι υπόλοιπες ΥΚΩ, που αναλαμβάνει σήμερα ατύπως η ΔΕΗ, όπως πχ τιμολόγια για σεισμόπληκτους, για αγρότες, τελευταίο καταφύγιο, κλπ.

4. Σε αντίθεση προς όσα αναφέρονται στην προειδοποιητική επιστολή, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται πέραν της ΔΕΗ ΑΕ 55 κάτοχοι άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εταιρείες VERBUND APT ENERGA HELLAS και BLUE AGEAN ENERGY AE, ATEL HELLAS, που κάνουν συγχρόνως και εισαγωγές Η/Ε Κατά συνέπεια το συμπέρασμα ότι οι εισαγωγείς ηλεκτρικής ενέργειας δεν έχουν κίνητρο να προμηθεύσουν τελικούς καταναλωτές διαψεύδεται από την ίδια την πραγματικότητα.

5. Εν αντιθέσει με τα αναφερόμενα στην προειδοποιητική επιστολή, το καθεστώς ελεγχόμενων τιμών και το σύστημα οργάνωσης της αγοράς ουδόλως παρέχουν προτιμησιακή μεταχείριση υπέρ της ΔΕΗ: Αντιθέτως, παρέχει ασύμμετρα πλεονεκτήματα στους εναλλακτικούς προμηθευτές οι οποίοι μπορούν και δραστηριοποιούνται, επιλέγοντας μόνο τους καλύτερους πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας, ήτοι τους εμπορικούς καταναλωτές, τα τιμολόγια των οποίων, όπως προκύπτει και από την υπό κατάθεση πρόταση της ΔΕΗ για τα ρυθμιστικά τιμολόγια, εμπεριέχουν σημαντική επιδότηση προς άλλες κατηγορίες πελατών, γεγονός που συνεπάγεται σημαντική απώλεια εσόδων για την ΔΕΗ, όπως έχει ήδη επισημανθεί προς το Υπουργείο Ανάπτυξης και εμμέσως, για τους υπόλοιπους πελάτες της. Θα πρέπει όμως η Πολιτεία να συνεκτιμήσει τον ασύμβατο χαρακτήρα

---

[1] Η ΔΕΗ είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίζει την αδιάκοπη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος επί του συνόλου της ελληνικής επικράτειας, σε όλους τους καταναλωτές, στις ποσότητες που ζητούνται, ανά πάσα στιγμή, με ομοιόμορφα τιμολόγια και υπό συνθήκες που δεν δύνανται να μεταβάλλονται, παρά μόνο σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια, εφαρμοζόμενα όνευ διακρίσεων σε όλους τους πελάτες μας (βλ. άρθρο 1 παρ.3 του ν.1468/1950)

[2] Βλ. μεταξύ άλλων ΔΕΚ C-280/00 24.7.2003, Altmark [σκ.93], που αναλύει και (και άρα αποδέχεται) την περίπτωση που 'η επιλογή της επιχειρήσεως στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημοσίας συμβάσεως'. Πρβλ. και δυνατότητα που προβλέπεται από άρθρο 2 παρ.2 της παλαιότερης οδηγίας 93/36 και ΔΕΚ C-275/98, 18.11.1999 Unitron Scandinavia A/S.

[3] Από την προειδοποιητική επιστολή φαίνεται να προκύπτει ότι δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή οι σχετικές διατάξεις.

των *ρυθμιζομένων τιμολογίων* προς το κοινοτικό δίκαιο[4] και να άρει σταδιακά τον μηχανισμό των ρυθμιζόμενων τιμολογίων. Στο πλαίσιο αυτό, τα προτεινόμενα τιμολόγια ρυθμιστικού ελέγχου, σταδιακά εννοούμενα, μπορεί να υποστηριχθεί ότι αίρουν τις στρεβλώσεις των υφιστάμενων τιμολογίων και θα αντανακλούν το πλήρες κόστος τους, και άρα συνιστούν ένα απαραίτητο βήμα προς την ορθή κατεύθυνση μέχρι της τελικής άρσης της ρύθμισης. Πρέπει παράλληλα να δοθεί κατάλληλη αιτιολόγηση[5], σύμφωνη με την νομολογία περί επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος[6] και να περιορίζονται μόνον έναντι των οικιακών πελατών και μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.3 της οδηγίας 2003/54, πράγμα που εν πολλοίς συμβαίνει δεδομένου ότι τα τιμολόγια των μεγάλων βιομηχανικών πελατών έχουν ήδη απελευθερωθεί, σε μεγάλο βαθμό (βλ 6(β), κατωτέρω).

6. Θα πρέπει σχετικά να επισημανθεί ότι:

   (α) η δομή των τιμολογίων της ΔΕΗ ΑΕ παραμένει η ίδια από την εποχή της μονοπωλιακής οργάνωσης της αγοράς και αναμένεται να αναμορφωθεί με την θέσπιση των τιμολογίων ρυθμιστικού ελέγχου περί των οποίων ορίζει πρόσφατη υπουργική απόφαση[7] με την οποία τροποποιήθηκε ο Κώδικας Προμήθειας σε Πελάτες και

   (β) το σύστημα πλήρους καθορισμού των τιμολογίων δεν ισχύει για τους Πελάτες της Υψηλής Τάσης, περιπτώσεις για τις οποίες προσφάτως[8] καθιερώθηκε σύστημα διαπραγμάτευσης με διοικητικά οριζόμενο ανώτατο όριο τιμής, το οποίο είναι σύμφωνο με το κοινοτικό δίκαιο, αρκεί το όριο αυτό να μην ορίζεται σε επίπεδο κατώτερο του κόστους ενέργειας μετά των μονοπωλιακών χρεώσεων (τέλη χρήσης Συστήματος και Δικτύου Διανομής, ΥΚΩ, ΑΠΕ) και ενός ευλόγου κέρδους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών[9].

7. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η ρύθμιση των τιμολογίων της ΔΕΗ δεν αποσκοπεί στη διασφάλιση της θέσης του ιστορικού παρόχου (ΔΕΗ) έναντι των ανταγωνιστών της, αποτέλεσμα που ούτως ή άλλως δεν διασφαλίζεται ενόψει όσων αναφέρονται ανωτέρω υπό Β.1, αλλά εντάσσεται στη λογική του ελέγχου των τιμών μίας εταιρείας με ιδιαίτερα σημαντική θέση στην αγορά, προς αποτροπή κερδοσκοπικών φαινομένων, εις βάρος των καταναλωτών.

---

[4] Βλ. ΕΕ C 96/25.4.2009 σελ.18επ. ως προς τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια στην Γαλλία, ΕΕ C 43/27.2.2007 σελ.9επ. ως προς τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια στην Ισπανία, IP/09/1177/22.7.2009 ως προς το καθεστώς ενεργοβόρων επιχειρήσεων στην Αυστρία, τον έλεγχο της Ευρ.Επιτροπής για την τιμολόγηση της Αλουμίνιον ΑΕ MLex 16.12.2008, Έκθεση Ανταγωνισμού της Ευρ Επιτροπής για χρήση 2008, 2009, σελ.50επ.

[5] Και κοινοποίηση στην Ευρ. Επιτροπή.

[6] Βλ. ΔΕΚ C-55/94 *Gebhard* [σκ.37], NoB 1997, 336 με σχόλιο *Β.Χατζόπουλου* σελ.344, ΔΕΚ C-398/95 *Σύνδεσμος Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων* [σκ.21], ΔΕΚ C-250/97 *Futura Participations* [σκ.26], C-212/97 *Centros* [σκ.34] ΔΕΕ 1999, 611. C-58/99 *Επιτροπή κατά Ιταλίας* [σκ.13]. C-436/00 *Χ και Υ* [σκ.49], *Ν.Σκανδάμη*, Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Θεσμοί και έννομες τάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ι, 1997 σελ.84επ., *V.Hatzopoulos*. Exigences essentielles, impératives ou impérieuses: une théorie, des théories ou pas de théorie du tout?, RTDeur 1998, 191επ. Ήτοι εφόσον (α) δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, (β) δεν εισάγουν διακρίσεις, (γ) τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή να πρόκειται για εθνικούς περιορισμούς που είναι κατάλληλοι να εγγυηθούν την πραγματοποίηση του σκοπού τον οποίο επιδιώκουν και δεν προχωρούν πέρα από ότι είναι αναγκαίο για την επίτευξή του.

[7] Βλ. ΥΑ ΔΣ/ΗΛ/Β/Φ29/23860/2007, ΦΕΚ Β 2332/7.12.2007 σελ.32329επ

[8] Βλ. ΥΑ ΔΣ/ΗΛ/Β/Φ29/23860/2007, ΦΕΚ Β 2332/7.12.2007 σελ.32329επ.

[9] Πρβλ. σκ.92 της ΔΕΚ C-280/00, 24.7.2003 *Altmark*.

8. Η αναμόρφωση των τιμολογίων της ΔΕΗ αποτελεί προτεραιότητά μας και για το σκοπό αυτό, ο ιστορικός πάροχος (ΔΕΗ) έχει ολοκληρώσει, σε συνεργασία με εξειδικευμένο σύμβουλο, την πρόταση για τα τιμολόγια ρυθμιστικού ελέγχου, την οποία προτίθεται να καταθέσει άμεσα στην ΡΑΕ και μέσω αυτής στο ΥΠΑΝ για έγκριση και εφαρμογή. Η πρόταση αυτή (η οποία συνοδεύεται και από ένα πρόγραμμα σταδιακής εφαρμογής με ορίζοντα τριετίας), αίρει τις στρεβλώσεις και επιτρέπει την λειτουργία του υγιούς και μακροχρόνιου ανταγωνισμού, από όλους τους προμηθευτές σε όλους τους πελάτες.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση σχετικά με τα ανωτέρω.

Με εκτίμηση
ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΥΠΟΓΡΑΦΗΚΕ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Κοινοποίηση :

- ΥΠΑΝ / Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης Υπηρεσιών
  Δ/νση Δημοσίων Δραστηριοτήτων Τμήμα Ευρωπαικών Κοινοτήτων
- ΓΔ/Δ
- ΓΔ/Ε
- ΔΝΥ
- ΓΔ/ΟΥ
- ΓΔ/Μ
- ΓΔ/Π
- ΔΔΝ